

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 18 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 11 d. paduotu **ieškovo G. K.** skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 6 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovas G. K. padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 6 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo G. K. ieškinį atsakovui A. S. dėl atlyginтино kelio servituto nustatymo. Tretieji asmenys S. K., T. S., VI Lietuvos automobilių kelių direkcija, institucija teikianti išvadą Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose kelių teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovas kasaciniame skunde nurodo, kad atsakovo A. S. apeliacinis skundas buvo visiškai atmestas, o ieškovo G. K. ieškinys buvo patenkintas visiškai. Vadinas, pirmosios instancijos teismas teisėtai bei pagrįstai ieškovui priteisė visas jo pirmosios instancijos teisme patirtas išlaidas. Vis dėlto, apeliacinės instancijos teismas, cituodamas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. lapkričio 16 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-256-611/2022, nusprendė nukrypti nuo „pralaimėjęs moka“ principo ir sumažino ieškovo pirmosios instancijos teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas nuo 5454,45 Eur iki 1500 Eur, t. y. priteisdamas tik 27 proc. patirtų išlaidų. Ieškovo vertinimu, apeliacinės instancijos teismo taikydamas nagrinėjamoje byloje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. lapkričio 16 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-256-611/2022, 33 punkte įtvirtintą taisyklę, padarė teisės taikymo ir aiškinimo klaidą, nes cituojamoje nutartyje įtvirtintas aiškinimas tik suponuoja teismo teisę, bet ne visais atvejais kylančią pareigą, servituto bylose nukrypti nuo „pralaimėjęs moka“ principo.

Ieškovas pažymi, kad apeliacinės instancijos teismas pirmiausia turėjo įvertinti šalių, tame tarpe ir paties atsakovo procesinį elgesį, t. y. vertinti dėl ko susidarė bylinėjimosi išlaidos, dėl kokių priežasčių šalims nepavyko sudaryti taikaus susitarimo, dėl kokių priežasčių ginčas pasiekė teismą, dėl kokių priežasčių bylos nagrinėjimas užsitęsė, kaip tai numatyta CPK 93 straipsnio 4 dalyje.

Ieškovas paaikšina, kad prieš kreipdamasis į teismą tiek žodžiu, tiek raštu kreipėsi į atsakovą su prašymu spręsti servituto nustatymo klausimą ir geranoriškai siūlė notarine tvarka sudaryti sutartį dėl servituto nustatymo, tačiau atsakovas į šį raštišką pasiūlymą net neatsakė; ieškovas prieš kreipdamasis į teismą išnaudojo visas jam prieinamas galimybes įsirengti atskirą privažiavimą, tačiau to negalėjo atlikti dėl to, kad įstatymas riboja įvažių įrengimą magistraliniuose keliuose ir tą draudžia atlikti valstybinės institucijos; išvadą teikianti institucija patvirtino, kad ieškovui nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas neturi privažiavimo kelio, o žemės sklypo naudojimas be privažiavimo kelio yra neįmanomas. Nepaisant to, atsakovas vis tiek buvo kategoriškas servituto nustatymui, visos bylos nagrinėjimo metu tam nemotyvuotai prieštaravo, į kiekvieną teismo posėdį teikė vis po alternatyvų reikalavimą dėl servituto nustatymo. Bylą nagrinėję teismai nustatė, kad atsakovo pateikiami alternatyvūs pasiūlymai negali būti įgyvendinami, nes jie projektuojami magistralinio kelio dalyje arba kelio apsaugos zonoje. Taigi, atsakovas žinodamas, kad ieškovas neturi kitų galimybių kaip privažiuoti prie jam priklausančios nuosavybės, kaip tik per jo žemės sklypą, neargumentuotai atsisakė pasinaudoti ikiteismine ginčo sprendimo tvarka, o bylos nagrinėjimo metu, siekdamas užvilinti bylos nagrinėjimą nesąžiningai reikė įvairius alternatyvius reikalavimus ir procesinius prašymus. Ieškovo nuomone, apeliacinės instancijos teismas sumažindamas ieškovo patirtas bylinėjimosi išlaidas visiškai nemotyvavo, kodėl jos buvo sumažintos iki 27 proc. dydžio.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo, turintys esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, bei nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Kasacinį skundą atsisakius priimti, grąžintinas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 87 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 5 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovui G. K., a. k. (duomenys neskelbtini) 110 (vieno šimto dešimties) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. liepos 11 d.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukavinienė

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas